

İlyas TEKİN

Eğitimci/Yazar (E.Milli Eğt.Md)

Giriş:

Haziran'da yapılan **LGS** ve **YKS** sınav sonuçları, **Temmuz** ayında açıklanır ve tercihler yapılır. **Ağustos** ayında öğrenci ve velilerini büyük bir telaş sarar; lise ve üniversite kayıtları için adeta çırpınırlar. **Temmuz-Ağustos** aylarında genelde eğitim yapılmaz.

a) Çalışma takvimi:

2026-2027 eğitim-öğretim yılı çalışma takvimine göre; Okullarda eğitim, 14 Eylül 2026 da başlayacak ve 25 Haziran 2027 de tamamlanacak.

Yeni eğitim döneminde okul öncesi eğitimi ile ilkokul 1. sınıfa başlayacak öğrencilerin okula uyum süreçlerini desteklemek amacıyla 7-11 Eylül 2026 tarihleri arasında uyum eğitimleri gerçekleştirilecek.

Birinci ara tatili 16-20 Kasım 2026 tarihleri arasında yapılacak ve birinci dönem 22 Ocak 2027 de sona erecek.

Yarıyıl tatili 25 Ocak-5 Şubat 2027 tarihleri arasında olacak. İkinci dönem ise 8 Şubat 2027 de başlayacak ve ikinci dönemin ara tatili 8-12 Mart 2027 arasında yapılacak.¹

Belki biraz fazla açıklamalı oldu ama burada şunu ifade etmek isterim. 25 Haziran'a kadar ders yapılmaz. Çünkü sıcaklar arttığı için **Haziran** ayında fiilen ders yapılamıyor (belki ilk haftası olabilir). Bu sebeple eğitim-öğretim **Eylül**'ün ilk haftası, en geç ikinci haftası başlarsa, ona göre daha erken bitebilir. 180 iş gününü tamamlamak için böyle yapılıyor ama zorlamayla olmuyor.

Daha önceki bir yazımda² belirttiğim gibi gerekirse ara tatil de kaldırılabilir. O zaman 180 iş günü daha kolay tamamlanır. Zaten ara tatil kadar bayram tatili ve birçok yerde kar tatili, vs. yapılıyor. Tatile değil, daha çok çalışmaya ihtiyacımız var.

Yeteri kadar tatil iyidir ama fazlası zarardır. Hem fazla tatil öğrencileri tembelliğe sevk eder. Her şeyin ölçülü olanı makbuldür.

b) Problemler ve öneriler:

Eğitimle ilgili düşünce ve önerilerimi birkaç maddede şöyle özetleyebilirim:

1-Öğrencilerin sağlığı her şeyden önemli:

Eğitim-öğretim dönemi boyunca önemli olan öğrencilerin sağlığıdır. Şüphesiz ki, derslerdeki başarılar önemlidir ve gurur vericidir. Ama hepsi telâfi edilebilir, yeter ki öğrencilerimize bir zarar gelmesin. En önemlisi budur.

Okullarda öğrencilerimiz öğretmenler ile yöneticilere emanettir. Eğitimin temeli sevgiye dayanır. Öğretmenlik sevgi mesleğidir. Öğretmen öğrenci için bir anne-baba, bir ağabey ve abladır. Sevgi bağı kuruldu mu, aşılamayacak hiçbir engel yoktur. Eğer öğrenci, öğretmenini severse, dersini sever, dersini severse başarılı olur. Öğrencinin başarısı, aynı zamanda öğretmenin de başarısıdır.

Bu sebeple öğrenci başarı notlarının, öğrenci ve öğretmen açısından, yöneticiler tarafından çok iyi tahlil edilmesi gerekir.

Öğrencilerin başına herhangi bir olay gelmemesi ve “**keşke**” deyip pişman olmamak için okulların içi-dışı, her tarafının tekrar kontrol edilmesinde fayda vardır. Ufak bir dikkatsizlik ve tedbirsizlik, büyük tehlikelere sebep olabilir. Onun için başta yöneticilere çok büyük görev ve sorumluluk düşmektedir.

2-Yöneticilik, adalet, ehliyet, liyakat ve tecrübe

Çokları yönetici olmak için torpil arar. Hâlbuki yöneticilik, sanıldığı gibi kolay bir iş değildir, büyük sorumluluk gerektirir. Vücutta baş ne ise, okulda, ilçede, ilde, her yerde yönetici de odur. Baş ne kadar iyi yönetirse, vücut o kadar rahat eder; fakat yönetici ne kadar sorunlu/problemlili ise idare ettikleri de, onu idare edenler de o kadar sorun yaşar.

Tabiat boşluk kaldırmaz; siz boş bırakırsanız başkaları mutlaka o boşluğu, çoğu zaman da kötü/zararlı şeylerle doldurur. Çeyrek asır kadar milli eğitim müdürlüğüm sırasında şunu gördüm:

Başarılı bir müdürü sorunlu bir okula verseniz, kısa zamanda herkesle iyi diyalog kurar ve o okulu en iyi okullardan biri haline getirir. Fakat sorunlu birisini en iyi okula dahi verseniz, o da kısa zamanda o okulu en sorunlu okul haline getirir. İlçe ve il yöneticiliği de böyledir. Örnekleri çoktur.

Bu sebeple yöneticilikte adalet, ehliyet, liyakat ve tecrübe çok önemlidir. Yöneticiler, torpille göre değil, bu ölçüye göre seçilmelidir. Aksi takdirde o kişiye de, onun idare ettiklerine de yazık olur.

Burada kul hakkı da vardır ki, kul hakkını yüce yaratan bile affetmez; isterse affedebilir ama adalet gereği affetmez; kul hakkını affetme yetkisini sadece hak sahibine bırakmıştır. Dünyada halledilmezse öbür tarafta haklar mutlaka sahiplerine verilecektir.

Herkese kaldıracabileceği kadar yük yüklemek lazım. Herkesin idareci olması gerekmiyor. Bu aynı zamanda bir kabiliyet işidir.

Devletin makamları birer emanettir. Emanetin ehline verilmesi, yüce yaratıcının Kur'an-ı Kerimde açık emridir.

“Allah size, emanetleri mutlaka ehline vermenizi ve insanlar arasında hükmettiğiniz zaman adaletle hükmetmenizi emrediyor.”³

Sevgili peygamberimiz, **Mekke**'yi fethettiği zaman **Kâ'be**'nin anahtarını ister. O zaman 120 seneden beri anahtar, **Oğuz Kağan** Türklerinden oraya hicret eden ve demircilikle iştiğal eden **Süreyciler** kabilesinden **Osman bin Talha**'dadır. Fakat henüz Müslüman olmamıştı. Hz. **Ali** (kv) anahtarı istemiş ama o vermek istememişti. Buna rağmen Hz. **Ali** (kv) biraz da zorlayarak anahtarı almıştı.

Sevgili peygamberimiz bir süre **Kâ'be**'nin içinde kalmış, ibadet etmişti. O arada amcası Hz. **Abbas** (ra) anahtarın kendisine verilmesini arzu ediyordu. Hz. **Ali** (kv) de. Fakat peygamberimiz, anahtarın tekrar **Osman bin Talha**'ya verilmesini emretti. Çünkü o işi en iyi o yapıyordu ve yukarıdaki âyeti kerime indirilmişti.

Bunun üzerine hayretler içinde kalan **Osman bin Talha** (ra), durumu öğrenince Müslüman olmuştu.⁴

İşte **İslâm zorla değil, güzel ahlâkla ve gönüllere hitap ederek yayılmıştır**. Dolayısıyla yöneticilerin torpille değil, ehliyet, liyakat ve tecrübeye göre seçilmesi çok önemli. Aksi olursa sıkıntılar bitmez.

3- Okullarda arama yetkisi:

Geçen Öğretim yılında meydana gelen olaylardan sonra geçtiğimiz aylarda Okul Öncesi ve İlköğretim Kurumları yönetmeliğine bir cümle eklenerek yöneticilere arama yetkisi verildi.

Öğrenci sağlığı ve okul güvenliği konusundaki cümle şöyle:

“Eğitim ortamları, eğitim personeli ve öğrencilerin güvenliğini sağlamak; öğrencileri her türlü olumsuz ve zararlı davranışlardan korumak amacıyla okul, pansiyon ve eklentileri, ayrıca sıra, masa, dolap ve gerekli görülen diğer yerler aranır. Tedbir amaçlı bu arama ve inceleme işleri öğrencinin kişilik ve onurunu rencide etmeden, müdür yardımcılarını ile okul öğrenci davranışlarını değerlendirme kurulu üyeleri ve görevlendirilen diğer öğretmenler tarafından yapılır.”⁵

Yalnız bu haberin bazı TV kanallarında verilişinden, sanki liselerde yokmuş gibi anlaşıldı. Oysa arama işinin daha ziyade liselerde olması gerekir ve çok eskiden beri vardır. Belki bir boşluk olabilir ama en son 2019'da Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğine de aynı maddenin eklendiği anlaşılmaktadır.⁶

Okul öncesi ve ilkokulda arama yapılacak değil herhalde. Elbette gönül ister ki, liselerde bile bu arama işine ihtiyaç duyulmadan ve hiçbir problem olmadan eğitim-öğretim devam etsin. Ama meydana gelen olaylar gösteriyor ki, aramalara ihtiyaç var. Belki bir/birkaç kişi yüzünden bütün öğrenciler rahatsız edilecek fakat başka çare yok.

4- Okul girişlerinde güvenlik:

Okullarda güvenlik ve hizmetli ihtiyacı konusunda daha önce bir yazı yazmıştım.⁷ Bu yıl okullara 30 bin güvenlik personeli verileceğini basından öğrendik. Geç de olsa çok sevindirici. İsteyen elini kolunu sallayarak okula girememeli.

Bir de okulun büyüklüğüne/öğrenci sayısına göre okullara yeteri kadar hizmetli verilse çok iyi olur. Hizmetli yoksa okul nasıl temizlenecek?

Okul yöneticileri velilerden topladıkları yardımlarla personel çalıştırıyorlar. Sigortasıyla birlikte ücretleri okul yöneticilerine oldukça büyük bir yük getiriyor. Bazı zengin okullar bölge dışından kaydettikleri öğrenci velilerinden aldıkları paralarla sıkıntı çekmeden personel çalıştırıyorlar. Fakat fakir bölgedeki kalabalık okullar sıkıntı içinde. Çok eskiden beri böyle. Özellikle zengin bölgedeki okulların sıkı denetlenmesi ve eli uzun olan varsa, kimin adamı olursa olsun, gereğinin mutlaka yapılması lazım. Yoksa bu işler düzelmez. Gerekirse ilçe ve il kanalıyla fakir okullara yardım yapmaları da sağlanabilir.

Güvenlik gibi okulların hizmetli sorunu mutlaka çözülmelidir. Gerekirse belediyeler bu hizmeti yapabilirler. Görebildiğim kadarıyla buna da hazırlar.

Esasında okul müdürleri, para işleriyle değil, sadece eğitimle ilgilenmelidir.

5- Sigara, alkol, uyuşturucu ve bağımlılık tehlikesi:

Dert ve problemler o kadar çok ki. Çocuklar çok büyük bir nimet ve onlar anne-babalara ve büyüklere emanet. Günümüzde pek çok imkân ve fırsat var ama çocuk yetiştirmek hiç de kolay değil. Zira trafiğin dışında sokakta ve okul çevrelerinde onları bekleyen bir sürü tehlike var.

Sigara, alkol ve uyuşturucu gibi.

Sigara eskiden liselerde başlardı, son zamanlarda ortaokullara kadar indiğini duyuyoruz.

Her yerde ama özellikle okul hayatında arkadaş çok önemli. İyi arkadaş kişiyi daha iyi, kötü arkadaş ise, daha kötü yapabilir. Zaten onlar birbirlerini bulurlar. Ama bazen yanlışlıkla kötü arkadaş edinenler de olur. Anne-babaların çok dikkatli olması gerekir.

Genel olarak sigara, arkadaşın: “**yak bir sigara, bir taneden bir şey olmaz.**” demesiyle başlar.

Öğrenciler, daha ziyade kendilerini ispat etmek için veya bir özentisi olarak sigara içmeye başlarlar. Oysa sigara ile hiçbir şeyi ispat etmek mümkün değildir.

Genellikle basit bir deneme ile başlayan, fakat kısa sürede kişinin iradesini ve hayatını kontrol altına alan; beden sağlığını bozan, beyin işleyişine zarar veren ve kişiyi maddelere bağımlı hale getiren büyük bir tehlike.

Akciğer, kalp, karaciğer ve beyin hücreleri ağır hasar görür.

Akciğer, ağız-gırtlak, yemek borusu-mide, meme, pankreas kanseri, beyin felci, damar tıkanıklığı, cilt bozukluğu ve bağışıklık düşüklüğü riskini katlar.

Aile bağları kopar, ekonomik kayıplar yaşanır ve sosyal çevre zarar görür.

Depresyon, kaygı bozukluğu ve kişilik değişimleri ortaya çıkar.⁸

Tütün dumanında; amonyak (kimyasal temizleyici), karbon monoksit (egzoz gazı), naftalin (güve ilaçlama), kadmiyum (araba akülerinde, pillerde), aseton (oje ve kimyasal çözücü) gibi 4000'den fazla kimyasal madde vardır. Bunlardan en az 250'sinin zararlı olduğu ve 50'den fazlasının da kansere neden olduğu biliniyor. Bu kimyasal maddeler tütün dumanında oldukça fazla miktarda vardır.

Tütün ürünleri sadece içene değil, çevresindekilere de zarar verir. Dumanı ile etrafa yayılan zararlı maddeler sadece nefesle değil, cilt üzerinden de emilerek vücuda zarar verebilir, kana rahatlıkla karışarak vücudun bütün organlarını olumsuz etkiler.⁹

Kişiler genellikle uyuşturucuyu ilk denediklerinde kullanımını kontrol edebileceklerini düşünürler. Oysa bir kez madde kullanmak bile son derece tehlikelidir. Çünkü ilk kullanımdan sonra tekrar tekrar madde alma isteği doğar. Aynı etkinin sağlanması için maddeyi kullanma sıklığı ve miktarı artar. Bağımlılık yavaş yavaş, sinsice gelişir ve kişi genelde bağımlı olduğunun farkına bile varmaz. Bağımlılık bir beyin hastalığıdır.¹⁰

6- Okul çevresinde çeteler ve uyuşturucu tacirleri:

Okulların çevresinde yuvalanan çeteler ve uyuşturucu tacirleri çok büyük tehlike. Okul çevresindeki kırtasiyeciler bunları çok iyi bilir, bazıları bu yüzden işini bile bırakmak zorunda kalmıştır.

Uyuşturucu tacirlerinin çocuklarımızı zehirlemeleri için emniyet kuvvetlerine çok büyük görev düşmektedir. Bunlara asla taviz verilmemelidir.

Görev yaptığım her yerde özellikle emniyet müdürlerimizle çok yakın diyalog içinde bulunarak bilhassa okul giriş ve çıkış saatlerinde okulların çevresinde resmi ve sivil polis bulundurulmasını sağladık ve sık sık da dolaşır, çevredeki işyerlerinden bilgi alırdık. Hepsine teşekkürü bir borç bilirim.

Sigara, alkol, uyuşturucu, bağımlılık, doğrudan sağlığa zarar verir. Hem sağlık ve hem de sosyal yönden çok tehlikeli. Bunların zararı sadece anne-babalarına değil tüm topluma dokunur.

Anne-baba, okulun çevresinde çocuğunun başına neler geldiğini/geleceğini bilemez, bilmesi mümkün değildir.

Burada görev, okul, ilçe, il yöneticileri ile öğretmenlere ve emniyet kuvvetlerine düşer. İşte onun için işi ehline vermek ve yöneticileri adale, liyakat ve tecrübeye göre seçmek çok önemli.

7- Öğrencinin onur ve gururu:

Görevde iken yeni atanan öğretmenlere 15'er günlük **Temel** ve **Hazırlayıcı** eğitim kursu verirdik. Yoğun işimize rağmen arkadaşlarımızın derslerine girer ve tecrübelerimizi paylaşırdık. Sonra kaldırıldı. Karşılaştığımızda hâlâ anlatırlar. Onlara verdiğim en önemli mesajlardan bir şu idi:

“Unutmayınız ki, ilkokul öğrencisinin bile onur ve gururu, sizinkinden daha az değildir.”

Çok önemli. Özellikle liselerde çıkan kavgaların çoğu, sınıfta arkadaşlarının (özellikle kız arkadaşlarının) yanında onur ve gururunun rencide edilmesi, birisinin ona gülmesi, bir şey söylemesi sebebiyledir. Bu bakımdan empati kurarak herkesin kendisine söylenmesini istemediği bir sözü toplumda başkasına söylememesi önem arz ediyor. Sözen söze, yalnızken söylemekle, toplumda söylemek arasında çok fark var. Bunlar, daha ziyade zamanla tecrübe ile kazanılır.

Yunus Emre, yüz yıllar öncesinden ne güzel ifade etmiş:

*“Söz ola kese savaşı, söz ola kestire başı,
Söz ola zehirli aşı, bal ile yağ ede bir söz.”*

SONUÇ: Yeni eğitim-öğretim yılı açılırken düşünce ve önerilerimizi sunmaya çalıştık. İnşallah faydalı olur. Bu vesile ile bütün yönetici ve öğretmen arkadaşlarımıza, öğrenci ve velilerimize başarılar dilerim. Başta ifade ettiğimiz gibi hiçbir öğrenci ve öğretmenimizin burnu kanamadan bir öğretim yılının tamamlanması en halis dileğimizdir.

NOT: **Türkistan-Orta Asya ziyaretleriyle ilgili yazılarımız devam edecek.**

1- Millî Eğitim Bakanlığı 2026-2027 eğitim öğretim yılı çalışma takvimi.

2- Tekin, İlyas, Zorunlu Lise Eğitimi ve Ara Tatil, Türkay Dergi, 2026 Nisan, sayı: 104, s: 118-128.

3- Nisâ sûresi /4, âyet: 58.

4- Bkz. Tekin, İlyas, İslamiyet, Türkler, Osman bin Talha ve Osmanlı, Türkay Dergi, 2023/Şubat, sayı: 66, s: 30-35, Türkistan, Orta Asya Ziyareti -II- Arslan Baba, Türkay Dergi, 2026/Temmuz, sayı: 107, s: 91-95.

5- Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, Madde: 78/9-b.

6- Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği, Madde: 158/2-b.

7- Tekin, İlyas, Zorunlu Lise Eğitimi ve Ara Tatil, Türkay Dergi, 2026 Nisan, sayı: 104, s: 118-128.

8- tip.baskent.edu.tr, Sigara, Alkol ve Uyuşturucu Madde Bağımlılığı.

9- Sağlık Bakanlığı, Bağımlılıkla Mücadele.

10- Sağlık Bakanlığı, Bağımlılıkla Mücadele.